

Ασφαλιστικά και συντηρητικά μέτρα - Βέλγιο

Hinweis: Die ursprüngliche Sprachfassung dieser Seite [fr](#) wurde unlängst geändert. Die Sprachfassung, die Sie ausgewählt haben, wird gerade von unserer Übersetzungsabteilung erstellt.
Die folgenden Sprachen wurden bereits übersetzt: [en](#).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1 Ποια είναι τα διάφορα μέτρα;
- 2 Υπό ποιες προϋποθέσεις διατάσσονται αυτά τα μέτρα;
 - 2.1 Η διαδικασία
 - 2.2 Οι κύριες προϋποθέσεις
- 3 Αντικείμενο και φύση αυτών των μέτρων
 - 3.1 Ποια περιουσιακά στοιχεία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αυτών των μέτρων;
 - 3.2 Ποια τα αποτελέσματα αυτών των μέτρων;
 - 3.3 Ποια η ισχύς αυτών των μέτρων;
- 4 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά ενός τέτοιου μέτρου;

1 Ποια είναι τα διάφορα μέτρα;

Σκοπός των συντηρητικών μέτρων είναι η εξασφάλιση δικαιωμάτων. Στην πράξη, οι πιστωτές μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτά τα μέτρα για να προστατευθούν από τον κίνδυνο μη εξόφλησης από τους οφειλότες τους.

Σε περίπτωση που τα αμιγώς συντηρητικά μέτρα δεν είναι επαρκή, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη λήψη προσωρινών μέτρων, οι συνέπειες των οποίων είναι συγκρίσιμες με την απόφαση που αναμένεται από την επί της ουσίας διαδικασία. Η οριστική απόφαση επικυρώνει τα προσωρινά μέτρα ή τα ανακαλεί.

Ο δικαστής μπορεί να επιβάλει προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα επί των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη. Για τον σκοπό της είσπραξης οφειλών, εφαρμόζεται η αρχή της ευθύνης του οφειλέτη να εξυπηρετήσει την οφειλή χρησιμοποιώντας όλα τα κινητά περιουσιακά του στοιχεία (χρήματα, έπιπλα, κοσμήματα, μετοχές) και τα ακίνητα περιουσιακά του στοιχεία (οικόπεδα, κτήρια, κατοικίες). Ο πιστωτής μπορεί επίσης να εγείρει αξίωση και κατά των δικαιωμάτων του οφειλέτη (τραπεζικές καταθέσεις, μισθοί).

1.1. Συντηρητικά μέτρα

A. Συντηρητική κατάσχεση

Σε επείγουσες περιπτώσεις ένας πιστωτής μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο άδεια για εκτέλεση συντηρητικής κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη που είναι κατάλληλα για κατάσχεση (άρθρο 1413 του βελγικού Δικονομικού Κώδικα). Ο οφειλέτης δεν μπορεί πλέον να διαθέσει ελεύθερα τα περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε συντηρητική κατάσχεση. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορεί πλέον να πωλήσει, να δωρίσει ή να υποθηκεύσει τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία. Το αποτέλεσμα της αφαίρεσης του δικαιώματος διάθεσης είναι σχετικό, δηλαδή μόνο προς όφελος του πιστωτή που ζήτησε την κατάσχεση. Ο οφειλέτης παραμένει κύριος των περιουσιακών στοιχείων και διατηρεί το δικαίωμα επικαρπίας τους.

B. Μεσεγγύηση

Η μεσεγγύηση είναι μια μορφή παρακαταθήκης για τη φύλαξη των περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν αντικείμενο διαφοράς και πρέπει να διατηρηθούν μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης (άρθρο 1955 και εξής του Αστικού Κώδικα). Η μεσεγγύηση μπορεί να συμφωνηθεί μεταξύ των διαδίκων (μεσεγγύηση κατόπιν συμφωνίας) ή να διαταχθεί από το δικαστήριο (δικαστική μεσεγγύηση). Σε αντίθεση με τη συνθήκη εξασφάλισης, η μεσεγγύηση μπορεί να εφαρμοστεί και σε ακίνητα περιουσιακά στοιχεία (άρθρο 1959 του Αστικού Κώδικα).

Γ. Απογραφή

Σκοπός της απογραφής είναι να προσδιοριστεί η αξία μιας κληρονομιάς, η κοινή περιουσία συζύγων ή η αδιαίρετη περιουσία περισσότερων μερών (άρθρο 1175 του Δικαστικού Κώδικα) κατόπιν αιτήματος πιστωτή, συζύγου ή κληρονόμου. Τα πρόσωπα που ζητούν την απογραφή δικαιούνται να επιλέξουν τον συμβολαιογράφο που θα συντάξει την πράξη απογραφής των περιουσιακών στοιχείων. Σε περίπτωση που δεν καταλήξουν σε συμφωνία, ο συμβολαιογράφος διορίζεται από το ειρηνοδικείο (άρθρο 1178 του Δικαστικού Κώδικα). Εάν προκύψουν διαφορές, το ειρηνοδικείο είναι αρμόδιο να τις επιλύσει.

Δ. Σφράγιση

Συνέπεια της σφράγισης περιουσιακών στοιχείων είναι ότι αυτά δεν μπορούν πλέον να διατεθούν. Στις περιπτώσεις όπου πρέπει να προστατευθούν σημαντικά συμφέροντα, οι πιστωτές, ο/η σύζυγος ή οι κληρονόμοι μπορούν να ζητήσουν τη σφράγιση περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν μέρος της κοινής περιουσίας συζύγων, μιας κληρονομιάς ή αδιαίρετης περιουσίας (άρθρο 1148 του Δικαστικού Κώδικα). Η σφράγιση διατάσσεται από το ειρηνοδικείο. Το ειρηνοδικείο μπορεί να διατάξει αποσφράγιση, κατ' αίτηση του προσώπου που ζήτησε τη σφράγιση των περιουσιακών στοιχείων, των πιστωτών, του/της συζύγου ή των κληρονόμων. Σε περίπτωση που η αποσφράγιση αμφισβητηθεί, το ειρηνοδικείο εκδίδει σχετική απόφαση.

1.2 Προσωρινά μέτρα

Τα προσωρινά ή προσωρινά εκτελεστά μέτρα μπορούν να ανακληθούν και είναι αναστρέψιμα. Μπορούν να επιβληθούν σε ειδικές διαδικασίες λήψης προσωρινών μέτρων ή σε διαδικασίες επί της ουσίας της υπόθεσης.

1.3 Προσωρινή εκτέλεση

Είναι δυνατή η προσωρινή εκτέλεση, υπό αυστηρούς όρους, μιας απόφασης που δεν έχει ακόμη καταστεί οριστική. Με άλλα λόγια, εφόσον υπάρχει ακόμη δυνατότητα έφεσης ή ανακοπής κατά μιας απόφασης, η απόφαση είναι απλώς ενδεικτική, και δεν μπορεί, καταρχήν, να εκτελεστεί σε αυτό το στάδιο. Τούτο μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις για τον διάδικο που ζητεί την εκπλήρωση μιας υποχρέωσης του αντιδίκου. Σε ορισμένες περιπτώσεις ο ενάγων μπορεί να ζητήσει δικαστική διαταγή που επιτρέπει την προσωρινή εκτέλεση της απόφασης. Μια μέθοδος προσωρινής εκτέλεσης είναι η συντηρητική κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη.

2 Υπό ποιες προϋποθέσεις διατάσσονται αυτά τα μέτρα;

2.1 Η διαδικασία

A. Συντηρητική κατάσχεση

Ένα άτομο που έχει στην κατοχή του μια δικαστική απόφαση, έστω και αν αυτή έχει εκδοθεί σε άλλη χώρα, δικαιούται να δώσει εντολή σε δικαστικό επιμελητή να προβεί σε συντηρητική κατάσχεση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη. Σε περίπτωση που το άτομο δεν έχει στην κατοχή του δικαστική απόφαση, απαιτείται δικαστική διαταγή για να επιβληθεί συντηρητική κατάσχεση. Ο διαιτητής δεν μπορεί να διατάξει συντηρητική κατάσχεση (άρθρο 1696 του Δικαστικού Κώδικα).

Οι αξιώσεις υποβάλλονται ενώπιον του δικαστηρίου σε διαδικασίες κατάσχεσης και εξετάζονται όπως στις διαδικασίες προσωρινών μέτρων (άρθρο 1395 του Δικαστικού Κώδικα). Η περίοδος μεταξύ της έκδοσης της κλήτευσης και της εμφάνισης στο δικαστήριο πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο ημέρες, αλλά μπορεί να συντομευθεί σε επείγουσες υποθέσεις.

Υποβάλλεται μονομερής αίτηση συντηρητικής κατάσχεσης από τον συνήγορο στο αρμόδιο δικαστήριο, το οποίο μπορεί να επιτρέψει την εκτέλεση της συντηρητικής κατάσχεσης. Το αρμόδιο δικαστήριο πρέπει να εκδώσει απόφαση εντός οκτώ ημερών. Στη συνέχεια ο δικαστικός επιμελητής επιδίδει στον οφειλέτη την απόφαση μαζί με το ένταλμα κατάσχεσης, προκειμένου να τον ενημερώσει για την κατάσχεση.

Η απόφαση είναι προσωρινά εκτελεστή εκ του νόμου, και μόνο εν μέρει οριστική και τελεσίδικη. Ο αρμόδιος δικαστής μπορεί να τροποποιήσει ή να ανακαλέσει την απόφαση οποιαδήποτε στιγμή, εάν αλλάξουν οι συνθήκες. Η αμοιβή του δικαστικού επιμελητή καθορίζεται από το βασιλικό διάταγμα της 30ής Νοεμβρίου 1976 (*Moniteur belge/Belgisch Staatsblad*, 8 Φεβρουαρίου 1977)

B. Μεσεγγύηση

Στην περίπτωση της μεσεγγύησης κατόπιν συμφωνίας αρκεί μια έγκυρη συμφωνία μεταξύ των διαδίκων και δεν απαιτείται δικαστική διαταγή. Η δικαστική μεσεγγύηση, ωστόσο, πρέπει να διατάσσεται από δικαστήριο.

Και στις δύο περιπτώσεις, διορίζεται ένας μεσεγγυούχος, είτε κατόπιν συμφωνίας είτε από το δικαστήριο. Ο μεσεγγυούχος οφείλει να διασφαλίζει με κάθε δυνατή φροντίδα τα περιουσιακά στοιχεία που του ανατίθενται. Συγχρόνως, είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει τα περιουσιακά στοιχεία όταν η μεσεγγύηση λήξει. Ο μεσεγγυούχος δικαιούται να λαμβάνει αμοιβή, όπως καθορίζεται από τη νομοθεσία (άρθρο 1962 παράγραφος 3 του Αστικού Κώδικα).

Γ. Προσωρινά μέτρα

Προσωρινά μέτρα λαμβάνονται πάντοτε μετά από αίτηση που υποβάλλεται στο δικαστήριο, είτε στο πλαίσιο διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων ή διαδικασίας επί της ουσίας. Ένας διαιτητής μπορεί επίσης να διατάξει προσωρινά μέτρα (άρθρο 1696 του Δικαστικού Κώδικα).

Σε επείγουσες περιπτώσεις ο πρόεδρος του πρωτοδικείου εκδίδει προσωρινά εκτελεστή απόφαση για κάθε υπόθεση που είναι εκτός της δικαιοδοσίας των δικαστηρίων (άρθρο 584 παράγραφος 1 του Δικαστικού Κώδικα). «Προσωρινά εκτελεστή» είναι μια απόφαση που είναι μόνο προσωρινή και δεν μπορεί να έχει οριστικά και αμετάκλητα αποτελέσματα. Οι πρόεδροι του εμποροδικείου και του πρωτοβάθμιου εργατοδικείου μπορούν επίσης να εκδίδουν προσωρινά εκτελεστές αποφάσεις σε επείγουσες υποθέσεις, εφόσον αυτές εμπίπτουν στη δικαιοδοσία τους.

Μια απόφαση λήψης προσωρινών μέτρων δεν μπορεί να είναι επιζήμια για την ίδια την υπόθεση (την κύρια αγωγή), πράγμα που σημαίνει ότι η απόφαση είναι μόνο εν μέρει οριστική και τελεσίδικη. Ο δικαστής που εκδικάζει την κύρια αγωγή δεν δεσμεύεται καθ' οιονδήποτε τρόπο από την απόφαση αυτή, πράγμα που σημαίνει ότι ο δικαστής στις διαδικασίες προσωρινών μέτρων μπορεί να επιβάλει μόνο προσωρινά μέτρα.

Στις διαδικασίες διαζυγίου, για παράδειγμα, ο πρόεδρος του πρωτοδικείου δύναται να επιβάλει προσωρινά μέτρα σχετικά με το πρόσωπο, τα περιουσιακά στοιχεία και τη διατροφή των συζύγων καθώς και των τέκνων τους (άρθρο 1280 παράγραφος 1 του Δικαστικού Κώδικα).

Ο δικαστικός επιμελητής ενημερώνει επισήμως τον αντίδικο για τα μέτρα που έχουν διαταχθεί και τον καλεί να συμμορφωθεί με αυτά τα μέτρα, εν ανάγκη υπό την απειλή αστυνομικής παρέμβασης ή/και επιβολής ποινής από το δικαστήριο. Η αμοιβή του δικαστικού επιμελητή καθορίζεται από το βασιλικό διάταγμα της 30ής Νοεμβρίου 1976 (*Moniteur belge/Belgisch Staatsblad*, 8 Φεβρουαρίου 1977)

Κατά την απονομή δικαιοσύνης στο πρωτοδικείο σε υποθέσεις διατάραξης της σχέσης το ειρηνοδικείο δύναται να επιβάλει προσωρινά μέτρα για την περίοδο που οι σύζυγοι ή οι νόμιμα συμβιούντες εξακολουθούν να ζουν μαζί. Τα εν λόγω μέτρα ενδέχεται να αφορούν, για παράδειγμα, την οικογενειακή στέγη, τα παιδιά ή την περιουσία των τέκνων. Αυτά τα μέτρα έχουν μόνο προσωρινό χαρακτήρα και παύουν να ισχύουν όταν λήξει η συμβίωση. Οι σύζυγοι δεν μπορούν ωστόσο να ασκήσουν κύρια αγωγή διαζυγίου με αυτόν τον τρόπο. Κάθε οριστικός διακανονισμός διαζυγίου πρέπει να επικυρώνεται από το πρωτοδικείο.

Δ. Προσωρινή εκτέλεση

Μια απόφαση αποτελεί εκτελεστή δήλωση δικαιώματος. Εφόσον η απόφαση δεν έχει ακόμη καταστεί οριστική, δεν μπορεί να εκτελεστεί. Η εκτέλεση αναστέλλεται λόγω του ότι μπορεί να υποβληθεί ανακοπή ή έφεση, αλλά δεν αναστέλλεται λόγω πιθανότητας άσκησης αναίρεσης στο Ακυρωτικό Δικαστήριο (άρθρο 1397 του Δικαστικού Κώδικα).

Ο δικαστής που εξέδωσε την οριστική απόφαση μπορεί να επιτρέψει την προσωρινή εκτέλεση της εν λόγω απόφασης, εκτός των περιπτώσεων όπου αυτό απαγορεύεται εκ του νόμου (άρθρο 1398 του Δικαστικού Κώδικα). Σε αυτή την εξαίρεση εμπίπτουν οι υποθέσεις που αφορούν διαζύγιο, δικαστικό χωρισμό (διάσταση), εναντίωση σε γάμο και ακύρωση γάμου. Επιπλέον, μια απόφαση υπέρ αξίωσης για ποσό μικρότερο των 2.500 ευρώ δεν μπορεί να καταστεί προσωρινά εκτελεστή (άρθρο 1399 του Δικαστικού Κώδικα).

Σε περίπτωση που επιτραπεί η προσωρινή εκτέλεση, αυτή πραγματοποιείται με ευθύνη του ενάγοντα. Το δικαστήριο μπορεί προαιρετικά να επιβάλει κάποιον όρο για την εκτελεστότητα μιας απόφασης, ειδικότερα απαιτώντας από τον ενάγοντα να παράσχει κάποια εγγύηση (άρθρο 1400 παράγραφος 1 του Δικαστικού Κώδικα). Ο ενάγων μπορεί να κινηθεί διαδικασία εκτέλεσης, αλλά υποχρεούται να καταθέσει ένα ποσό ή τραπεζική εγγύηση στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή να παράσχει τραπεζική εγγύηση. Είναι φυσικά δυνατό η απόφαση να τροποποιηθεί κατόπιν έφεσης και ο διάδικος από τον οποίο ζητείται αποκατάσταση μπορεί να δικαιούται τελικά να λάβει αποζημίωση.

2.2 Οι κύριες προϋποθέσεις

A. Συντηρητική κατάσχεση

Συντηρητική κατάσχεση μπορεί να επιβληθεί μόνο σε επείγουσες περιπτώσεις και σε περίπτωση που η οφειλή για την οποία εγείρεται αξίωση είναι βέβαιη, εκκαθαρισμένη και απαιτητή.

Μια υπόθεση θεωρείται επείγουσα όταν απειλείται η φερεγγυότητα του οφειλέτη, θέτοντας έτσι σε κίνδυνο την ικανότητα του πιστωτή να απαιτήσει τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη. Η συντηρητική κατάσχεση χρησιμοποιείται ως μέσο άσκησης πίεσης, αλλά επιτρέπεται και όταν η οικονομική κατάσταση του οφειλέτη είναι αντικειμενικά επισφαλής. Ο χαρακτήρας του επείγοντος πρέπει να αφορά τόσο τον χρόνο επιβολής της κατάσχεσης όσο και τον χρόνο έκδοσης της δικαστικής απόφασης για την εκτέλεση της κατάσχεσης.

Η αξίωση του ενάγοντα πρέπει να είναι βέβαιη, πράγμα που σημαίνει ότι η αξίωση πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη και ότι δεν πρέπει να υπάρχουν βάσιμοι λόγοι αμφισβήτησής της. Η αξίωση που αφορά την οφειλή πρέπει επίσης να είναι εκκαθαρισμένη. Το ποσό της οφειλής πρέπει να έχει προσδιοριστεί ή τουλάχιστον να είναι εφικτό να προσδιοριστεί με βάση μια προκαταρκτική εκτίμηση. Αν δεν έχει ακόμη προσδιοριστεί το ακριβές ποσό της οφειλής, το αρμόδιο δικαστήριο θα προβεί σε μια εκτίμηση. Τέλος, η καταβολή της οφειλής πρέπει ήδη να είναι απαιτητή ο πιστωτής πρέπει να αιτιολογήσει την αξίωση ικανοποίησης της απαίτησης. Το άρθρο 1415 του Δικαστικού Κώδικα καθορίζει αυτή την απαίτηση με μεγαλύτερη ακρίβεια, αναφέροντας ότι ακόμη και αξιώσεις που αφορούν μελλοντικά περιοδικά εισοδήματα (διατροφή, ενοίκια, επιτόκια), ακόμη και προληπτικές ή πιθανές αξιώσεις μπορούν να είναι επιλέξιμες για συντηρητική κατάσχεση.

B. Μεσεγγύηση

Η δικαστική μεσεγγύηση διατάσσεται από το δικαστήριο σε περίπτωση κινητών περιουσιακών στοιχείων για τα οποία έχει εκδοθεί διαταγή κατάσχεσης σε περίπτωση κινητών ή ακίνητων περιουσιακών στοιχείων την κυριότητα των οποίων διεκδικούν δύο ή περισσότερα πρόσωπα, ή για αντικείμενα που έχει προτείνει ο οφειλέτης για τη διευθέτηση μιας οφειλής (άρθρο 1961 του Αστικού Κώδικα). Γενικά, η μεσεγγύηση χρησιμοποιείται ως συντηρητικό μέτρο στις υποθέσεις όπου κρίνεται σκόπιμο, προκειμένου να εξασφαλιστεί η διατήρηση των περιουσιακών στοιχείων στην υπάρχουσα κατάστασή τους, με την επιφύλαξη οποιασδήποτε οριστικής επίλυσης της διαφοράς. Δεν πρόκειται για επείγον μέτρο. Το δικαστήριο οφείλει, ωστόσο, να επιδεικνύει ιδιαίτερη προσοχή ως προς την εφαρμογή της μεσεγγύησης, καθώς είναι ένα σοβαρό και έκτακτο μέτρο που επιτρέπεται μόνο σε περίπτωση που υφίστανται επαρκώς σοβαροί λόγοι.

Γ. Προσωρινά μέτρα

Μια υπόθεση μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διαδικασίας λήψης προσωρινών μέτρων μόνο όταν είναι τόσο επείγουσα που αν δεν επιτευχθεί άμεσος διακανονισμός, ο ενάγων είναι πιθανό να υποστεί κάποιου βαθμού ζημιές ή να βιώσει σημαντικές δυσχέρειες. Ο επείγων χαρακτήρας της υπόθεσης αποτελεί συνεπώς καθοριστική προϋπόθεση όσον αφορά την κίνηση διαδικασίας προσωρινών μέτρων.

Τα προσωρινά μέτρα σε επί της ουσίας διαδικασίες πρέπει επίσης να βασίζονται στον επείγοντα χαρακτήρα της υπόθεσης. Για τον λόγο αυτό τα συγκεκριμένα μέτρα, που μπορεί να ζητήσει κανείς από το ειρηνοδίκη, αναφέρονται ως «επείγοντα προσωρινά μέτρα».

Δ. Προσωρινή εκτέλεση

Το κριτήριο που χρησιμοποιούν τα δικαστήρια για να αποφασίσουν αν θα επιτραπεί ή όχι η προσωρινή εκτέλεση σχετίζεται με τον κίνδυνο που διατρέχει ο ενάγων λόγω αναίτιας καθυστέρησης της απόφασης ή παρεμπόδισής της από τον αντίδικο. Σε περίπτωση που ο αντίδικος καταθέσει ανακοπή ή έφεση αποκλειστικά με σκοπό να εμποδίσει την εκτέλεση της απόφασης, τούτο αποτελεί επαρκή λόγο προσφυγής στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση με αίτημα την προσωρινή εκτέλεση της απόφασης. Σε ορισμένα είδη υποθέσεων, εντούτοις, η προσωρινή εκτέλεση απαγορεύεται (βλέπε ανωτέρω).

3 Αντικείμενο και φύση αυτών των μέτρων

3.1 Ποια περιουσιακά στοιχεία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αυτών των μέτρων;

A. Συντηρητική κατάσχεση

Όλα τα είδη περιουσιακών στοιχείων (κινητά, ακίνητα, άυλα) μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κατάσχεσης. Ορισμένα είδη περιουσιακών στοιχείων, ωστόσο, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κατάσχεσης (ή μπορούν μόνο εν μέρει). Η δυνατότητα κατάσχεσης καθορίζεται είτε από τη νομοθεσία είτε από τη φύση των περιουσιακών στοιχείων είτε από τη σχέση μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και του οφειλέτη.

Στο άρθρο 1408 του Δικαστικού Κώδικα περιλαμβάνεται κατάλογος των περιουσιακών στοιχείων που δεν επιτρέπεται να κατασχεθούν. Συνοπτικά, αυτά περιλαμβάνουν τα είδη βασικής ανάγκης του οφειλέτη, τα περιουσιακά στοιχεία που χρειάζεται ο οφειλέτης για να συνεχίσει τις σπουδές ή την επαγγελματική κατάρτιση του ίδιου ή των παιδιών του, τον επαγγελματικό εξοπλισμό του οφειλέτη, είδη διατροφής, καύσιμα και αντικείμενα θρησκευτικής λατρείας. Το άρθρο 1410 παράγραφος 2 του Δικαστικού

Κώδικα παραθέτει συνοπτικά τα χρηματικά ποσά που δεν μπορούν να κατασχεθούν. Σε αυτά περιλαμβάνονται τα οικογενειακά επιδόματα και τα ελάχιστα εισοδήματα διαβίωσης.

Οι μισθοί του οφειλέτη και οποιοδήποτε άλλο αντίστοιχο εισόδημα μπορούν να κατασχεθούν μόνο εν μέρει. Τα σχετικά ποσά καθορίζονται στο άρθρο 1409 παράγραφος 1 του Δικαστικού Κώδικα και προσαρμόζονται ετησίως με βασιλικό διάταγμα με βάση τον δείκτη τιμών καταναλωτή. Το άρθρο 1410 παράγραφος 1 του Δικαστικού Κώδικα επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής των εν μέρει κατασχετέων ποσών, συμπεριλαμβάνοντας πηγές εισοδήματος όπως η διατροφή, οι συντάξεις, τα επιδόματα ανεργίας, επιδόματα λόγω εργατικού ατυχήματος ή τα επιδόματα αναπηρίας.

Τα περιουσιακά στοιχεία που είναι επιλέξιμα για κατάσχεση προσδιορίζονται και καταγράφονται από τον δικαστικό επιμελητή σε επίσημο κατάλογο εν όψει πιθανής πώλησής τους μεταγενέστερα, εκτός εάν ο δικαστικός επιμελητής καταλήξει σε συμφωνία με τον πιστωτή. Συνιστά ποινικό αδίκημα και απαγορεύεται αυστηρά η διάθεση ή απόκρυψη στοιχείων που έχουν καταγραφεί από δικαστικό επιμελητή.

B. Μεσεγγύηση

Η δικαστική μεσεγγύηση διατάσσεται από το δικαστήριο σε περίπτωση κινητών περιουσιακών στοιχείων για τα οποία έχει εκδοθεί διαταγή κατάσχεσης σε περίπτωση κινητών ή ακίνητων περιουσιακών στοιχείων την κυριότητα των οποίων διεκδικούν δύο ή περισσότερα πρόσωπα, ή για αντικείμενα που έχει προτείνει ο οφειλέτης για τη διευθέτηση μιας οφειλής (άρθρο 1961 του Αστικού Κώδικα).

Γ. Προσωρινά μέτρα

Όλα τα είδη υποθέσεων μπορούν να διευθετηθούν μέσω διαδικασίας λήψης προσωρινών μέτρων. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου έχει τη δικαιοδοσία να εξετάζει όλες τις ιδιωτικές διαφορές που εμπíπτουν στο αστικό δίκαιο. Οι διαφορές που υπάγονται στο εργατικό ή στο εμπορικό δίκαιο πρέπει να εκδικάζονται από τον πρόεδρο του πρωτοβάθμιου εργατοδικείου ή του εμποροδικείου.

Σε περίπτωση διατάραξης της σχέσης το ειρηνοδίκηο είναι αρμόδιο να επιβάλει προσωρινά μέτρα για τη συνολική διάρκεια της συμβίωσης. Τα εν λόγω μέτρα ενδέχεται να αφορούν, για παράδειγμα, την οικογενειακή στέγη, τα παιδιά ή την περιουσία των τέκνων. Η διάταξη αυτή ισχύει αποκλειστικά για τα έγγαμα ζεύγη (άρθρο 223 παράγραφος 1 του Αστικού Κώδικα) και για τους νομίμως συμβιούντες (άρθρο 1479 παράγραφος 1 του Αστικού Κώδικα), και όχι για τα ζεύγη που συγκατοικούν.

Δ. Προσωρινή εκτέλεση

Καταρχήν, όλες οι αποφάσεις μπορούν να καταστούν προσωρινά εκτελεστές, εφόσον το διατάξει το δικαστήριο, εκτός από τις περιπτώσεις όπου η προσωρινή εκτέλεση απαγορεύεται από τη νομοθεσία (άρθρο 1398 του Δικαστικού Κώδικα). Σε αυτή την εξαίρεση εμπíπτουν οι υποθέσεις που αφορούν διαζύγιο, δικαστικό χωρισμό (διάσταση), εναντίωση σε γάμο και ακύρωση γάμου. Επιπλέον, μια απόφαση υπέρ αξίωσης για καθορισμένο ποσό μικρότερο των 2 500 ευρώ δεν μπορεί να καταστεί προσωρινά εκτελεστή (άρθρο 1399 του Δικαστικού Κώδικα).

3.2 Ποια τα αποτελέσματα αυτών των μέτρων;

A. Συντηρητική κατάσχεση

Ο ιδιοκτήτης των περιουσιακών στοιχείων δεν χάνει τα δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας (χρήση, μίσθωση, αποδόσεις, κλπ.) των αγαθών που τελούν υπό συντηρητική κατάσχεση. Ο μόνος περιορισμός που ισχύει είναι ότι ο ιδιοκτήτης δεν μπορεί να πωλήσει τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία ή να τα υποθηκεύσει. Το γεγονός ότι ο οφειλέτης δεν έχει δικαίωμα διάθεσης των συγκεκριμένων στοιχείων σημαίνει ότι κάθε ενέργεια του οφειλέτη που αντιβαίνει στους όρους της συντηρητικής κατάσχεσης είναι μεν έγκυρη, όμως δεν έχει καμία ισχύ έναντι του πιστωτή βάσει της απόφασης. Ο πιστωτής επομένως δεν χρειάζεται να δώσει οποιαδήποτε προσοχή σε αυτές τις ενέργειες και μπορεί να πράττει σαν να μην συνέβησαν ποτέ.

B. Μεσεγγύηση

Όπως και σε κάθε άλλη μορφή δικαστικής εξασφάλισης, η μεσεγγύηση συνεπάγεται ότι η ουσιαστική κατοχή ενός περιουσιακού στοιχείου περιέρχεται σε κάποιον διαχειριστή. Ο διαχειριστής μπορεί να ενεργεί μόνο με σκοπό τη διατήρηση των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων.

Γ. Προσωρινά μέτρα

Άνευ αντικειμένου.

Δ. Προσωρινή εκτέλεση

Προσωρινή εκτέλεση σημαίνει ότι η απόφαση εκτελείται, παρά την πιθανότητα τροποποίησής της μετά από άσκηση έφεσης ή ανακοπής. Ο ενάγων φέρει την ευθύνη της εκτέλεσης (βλέπε ανωτέρω).

3.3 Ποια η ισχύς αυτών των μέτρων;

A. Συντηρητική κατάσχεση

Η συντηρητική κατάσχεση υπόκειται σε χρονικό όριο και, καταρχήν, παραμένει εν ισχύ για τρία έτη. Ο αρμόδιος δικαστής μπορεί εντούτοις να ορίσει μικρότερη περίοδο ισχύος. Η κατάσχεση μπορεί να ανανεωθεί, εφόσον η αρχική προθεσμία δεν έχει εκπνεύσει. Η ανανέωση -που είναι, στην πραγματικότητα, μια παράταση της υπάρχουσας προθεσμίας- επιτρέπεται σε περίπτωση που υπάρχουν έγκυροι λόγοι και ο βαθμός επείγοντος της υπόθεσης δεν έχει μεταβληθεί.

B. Μεσεγγύηση

Ο νόμος δεν προβλέπει χρονικό όριο για τη μεσεγγύηση. Όταν δεν υπάρχει πλέον κίνδυνος για τη διατήρηση των περιουσιακών στοιχείων στην υπάρχουσα κατάσταση τους και προβλέπεται να επέλθει οριστική διευθέτηση της διαφοράς, η μεσεγγύηση αίρεται.

Γ. Προσωρινά μέτρα

Ο νόμος δεν ορίζει συγκεκριμένη περίοδο ισχύος για τα προσωρινά μέτρα. Η οριστική απόφαση για τη διαφορά μπορεί να επικυρώσει τα όποια προσωρινά μέτρα έχουν εφαρμοστεί, ή να τα ανακαλέσει.

Τα επείγοντα προσωρινά μέτρα που επιβάλλονται από το ειρηνοδικείο παύουν να ισχύουν εφόσον κινηθεί διαδικασία διαζυγίου. Από εκείνη τη στιγμή το πρωτοδικείο είναι το αρμόδιο δικαστήριο και αίτηση προσωρινών μέτρων μπορεί να υποβληθεί στον πρόεδρο του πρωτοδικείου.

Δ. Προσωρινή εκτέλεση

Άνευ αντικειμένου.

4 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά ενός τέτοιου μέτρου;

A. Συντηρητική κατάσχεση

Σε περίπτωση που το αρμόδιο δικαστήριο αρνηθεί να επιτρέψει μια κατάσχεση, ο διάδικος που τη ζητεί δικαιούται να προσβάλει αυτή την απόφαση εντός μηνός από την ημερομηνία κοινοποίησής της (άρθρο 1419 παράγραφος 1 και άρθρο 1031 του Δικαστικού Κώδικα). Η υπόθεση εξετάζεται κατά τον ίδιο τρόπο όπως ενώπιον του αρχικού δικαστή και εκδίδεται απόφαση από το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών (*chambre du conseil/raadkamer*). Σε περίπτωση που εκδοθεί κατ' έφεση απόφαση υπέρ της κατάσχεσης, ο οφειλέτης που επιθυμεί να προσβάλει τη διαταγή κατάσχεσης πρέπει να παραπέμψει την υπόθεση στο εφετείο, κινώντας διαδικασία τριτακοπής.

Σε περίπτωση που το αρμόδιο δικαστήριο χορηγήσει άδεια κατάσχεσης, ο οφειλέτης ή οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο μέρος δικαιούται να ασκήσει τριτακοπή κατά αυτής της απόφασης (άρθρο 1419 του Δικαστικού Κώδικα). Η τριτακοπή πρέπει να ασκηθεί εντός ενός μηνός από την ημερομηνία επίδοσης της απόφασης κατάσχεσης και εξετάζεται από τον δικαστή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση (άρθρο 1125 του Δικαστικού Κώδικα). Εκτός εάν το αρμόδιο δικαστήριο επιτρέψει την αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης, η διαδικασία τριτακοπής δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

B. Μεσεγγύηση

Δεν ισχύει σε περίπτωση μεσεγγύησης με συμφωνία μεταξύ διαδίκων.

Η δικαστική μεσεγγύηση έχει τη μορφή δικαστικής απόφασης, κατά της οποίας μπορούν να ασκηθούν ένδικα μέσα σύμφωνα με τις διατάξεις του Δικαστικού Κώδικα.

Γ. Προσωρινά μέτρα

Οποιοσδήποτε διάδικος έχει θιγεί από απόφαση που ελήφθη στο πλαίσιο διαδικασίας προσωρινών μέτρων δικαιούται να υποβάλει ανακοπή ή έφεση. Οι εφέσεις κατά αποφάσεων του προέδρου πρωτοδικείου ή εμποροδικείου εξετάζονται από το εφετείο. Οι εφέσεις κατά αποφάσεων του προέδρου του πρωτοβάθμιου εργατοδικείου πρέπει να υποβάλλονται στο δευτεροβάθμιο εργατοδικείο.

Σε περίπτωση που κινήθηκαν νομικές διαδικασίες με κλήτευση ή εκούσια εμφάνιση, η ανακοπή ή η έφεση πρέπει να υποβάλλεται μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία επίδοσης της απόφασης. Σε περίπτωση που η απόφαση έχει κοινοποιηθεί με δικαστική επιστολή και έχει εκδοθεί κατόπιν μονομερούς αίτησης, οποιαδήποτε ανακοπή ή έφεση πρέπει να ασκείται εντός ενός μηνός από την ημερομηνία κοινοποίησης.

Δ. Προσωρινή εκτέλεση

Δεν είναι δυνατή η άσκηση έφεσης κατά προσωρινής εκτέλεσης. Το εφετείο δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να απαγορεύσει ή να αναστείλει την εκτέλεση μιας απόφασης (άρθρο 1402 του Δικαστικού Κώδικα).

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΑΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/11/2014